

LIKA VACKERT SOM GOTT, del 3

2006-08-23

Detta är den tredje och sista artikeln i Lars-Eric Samuelssons serie om vackra och välsmakande buskar.

Har du, som så många andra som bor i dagens villa-, radhus- eller kedjehusområden, en liten trädgård? Trots det vill du naturligtvis omge dig med blommor och lummig grönska. Du vill ha insynsskydd, plats för gräsmatta, en bekväm sittplats, kanske också möjlighet att odla litet grönsaker.

Då skall du välja det som är lika vackert som gott! Det finns ett stort sortiment i trädgårdsaffärerna av växter som är idealiska för lilla trädgården. Buskar som ger skydd, har vackra blommor och läckra frukter och bär.

Lingon (*Vaccinium vitis-idaea*). Du kan också odla lingon i din trädgård. De är lättodlade och trivs bäst i en öppen och ljus växtplats. Jorden bör vara lätt sandblandad, med lågt pH-värde (4 – 5,5). Blanda gärna in rikligt med naturtorv i jorden om den är mullfattig, det gynnar rotutvecklingen hos de nysatta plantorna. Du kan använda lingon som marktäckande växt. Sätt plantorna ganska tätt för att få så snabb täckning som möjligt. Det finns några få sorter att välja på:

Linnea är en sent mognande sort, Sanna mognar i början av september, Sussi i mitten av augusti.

Pelarträd, eller pelaräpple, som det också kallas är ett äppelträd som inte utvecklar sidogrenar utan endast fruktved. Träden har alltså en genomgående stam tätt beklädd med fruktved. I undantagsfall kan långskott växa fram direkt från stammarna, dessa beskärs över 3-4 knoppar. Pelarträden tar liten plats, du kan t ex plantera träden med 80 cm avstånd i en rad. Du får då en lättsköt ”häck”, som inte bara blommor vackert vid äppelblomstiden utan också ger rikligt med goda frukter.

Det finns några få sorter att välja mellan: Arabant och Dzin är härdiga ryska sorter, vars frukter mognar i september-oktober. Zon 1-5.

Bolera och Polka är engelska sorter. Frukterna mognar i september. Zon 1-4.

Bärbuskar. Våra vanliga bärbuskar är utmärkta som insynsskydd mot granntomten. Framför allt svarta vinbär. De grönskar tidigt och hör till de buskar i trädgården som ger en skir försommargrönska. Välj en sort med upprätt växtsätt, t ex någon av de svenska sorterna Storklas eller Polar som dessutom är resistent mot mjöldagg.

Även om röda vinbär inte grönskar riktigt så tidigt som svarta vinbär fyller de ändå en fin funktion i planteringen. Även här bör du välja en sort som har upprätt växtsätt. En sådan är den holländska Jonkheer van Tets. Både svarta och röda vinbär blir ca 1,2 m och ungefär lika vida.

Hallonbuskar brukar inte vara lika användbara som prydnadsbuskar, men det finns ett undantag. Vinhallon (*Prunus phoenicolasius*) är en vacker hallonsort med rödaktiga skott och bladskärf. Bären som är glänsande röda, är inte bara goda utan också vackra att se på. Vinhallon sköter du på samma sätt som vanliga hallon. Det innebär att du bl a på senhösten skär bort alla som du under sommaren skördat bär på. Vinhallon kan odlas i zon 1-3.

Detta var den sista artikeln i serien ”Lika vackert som gott”. Vad kommer du att välja till din trädgård?

Lars-Eric Samuelsson

PS. Vet du förresten i vilken växtzon din trädgård ligger? Om inte, klicka här, så kommer du till Svensk Trädgårds zonkarta. DS